

Viareggio

Olaj, vászon 45 x 69,5 cm
Jelmezve balra fent: Vaszary J. Viareggio

Proveniencia:

*A festmény egy magángyűjtemény részeként került a Magyar Nemzeti Galéria tulajdonába 1958-ban. 1987-ig az MNG állományában volt. (A kép hátoldalán található az MNG Új Magyar Képtár cédulája az 58252. T. leltári számmal). Új tulajdonosához a múzeumból csere útján került.

Kikiáltási ár: 9 000 000 Ft

Vaszary János: Koncert Viareggio-ban, 1925.
Olaj, vászon

Páratlan virtuozitás - Vaszary népszerűsége

A húszas-harmincas évek Vaszaryja a könnyed, dekoratív festészet egyik ragyogó példája a magyar művészet történetében. Életének 1925-től 1939-ig tartó, utolsó korszakát önfeledt játék, nagyvilági hangulat jellemzi, néhány odavetett vonallal magabiztosan rajzol, merészen komponál és színez.

Művészi pályája fantasztikus ívet fog át, igazi virtuóz tehetség. Ha az ember ismeri az egész életművet, akkor nyerne ezek a könnyeden odavetett formák valódi értelmet. Virtuózan dolgozik, sok stílust kipróbál és számtalan modorban eredményesen fest és rajzol. Kitűnő tanulmányrajzok árulkodnak különös tehetségéről pályájának minden szakaszán. Egész fiatalon fest figyelemreméltó tehetséget eláruló barokkos hangulatú, akadémikus modorú oltárképet, megérinti a német Hans von Marées Arkádia festészete, és egészen 1925 körül festészete színvonalas, gazdag csapongás stílusok és művészi problémák között. A megtett út festészeti természetének jellemzői számos név eszünkbe juthat Vaszary magyar és nemzetközi kortársai közül. (Ferenczy, lásd pl. *Fürdő után* (1903), Bonnard, lásd pl. *Megállóhely* (1903), Monet, lásd pl. *Reggeli a szobában* (1907)) De ebbe a sorba illhetne Székely, Bastien-Lepage, Puvis de Chavannes, Hollósy, Rippl, Matisse, Kernstok, Derain, Seurat, Van Dongen, Mednyánszky, Picasso is. S nem nagyozás e díszes névsor Vaszary esetében, egyszerűen az a titka, hogy Vaszary nagyon érzékeny a festészet kompozíciós fogásaira és virtuóz rajztechnológiájának köszönhetően könnyen, remekül tanul, keres, változtat. Ebből a teljesnek nem mondható névsorból érdemes kiemelnünk egy olyan kisméretű, leginkább Matisse-Teutsch művészetével rokonítható munkának tűnő expresszionista faszobrot, amely meglepő erejű alkotás. Azt a stílust, amelyhez utolsó, leghosszabb periódusa kapcsolódik, Matisse, Dufy és Van Dongen hatásával szokás jellemezni találóan, s az elegáns metropolis életét ihlette enterieur-ök, városképek, ragyogó színű csendéletek jellemzik. E periódusához kötődnek a strandképek.

Strandképek fehér alapon

Vaszary az 1920-as évek közepén drámaian vált: fekete alap helyett fehérre kezd festeni, új módszerrel, az alap világosát a kompozíció részének tekintve, valóban Dufy-t idéző módon. Tematikája az elegáns metropolis életéhez kapcsolódik. Ebbe illeszkedik egy zsúfolt strandot ábrázoló zsánerképek sora, amelyek készülhettek Olaszországban, valamelyik tengerparti üdülőhely strandján, amilyen Rimini, Viareggio és Alessio, vagy a Balaton partján. A strandképek erős légkörű munkák, sok rajtuk a fény, a homok, a víz, a csillogás, és mindig látszanak fürdő-napozó strandolók, beöltözött dámák vagy tengerészek, sétálók. A korszak értelmezéséhez Vaszary nyújt segítséget: „*elérkezünk s festészetben ahhoz a zeneiséghez, midőn nem kérdezzük többé a dolgoknak értelmét és belső jelentőségét, hanem gyönyörködünk az adott formák és színek egymáshoz való viszonyának akkordjában...*”

Viareggio - Képertelmezés

A természetesség érzékeltetésének régóta alkalmazott fogása az előtérben szuperközeliben bevágódó motívumok. A *Viareggio*-n a képet a nyugagyakban napozó figurák keretelik. Bal szélén egy szürkéskékekkel rajzolt, testszínnel kitöltött, színes turbános profil rajzolódik ki, és egy napernyő lila vonalakkal rajzolt rúdja szeli át a kép szélét. Hasonló élvezettel alakítja Vaszary a jobb oldalon beléggő fekete hajú nő alakját, karjának vonalát, mintás napozó-dresszét, kipirult arcát. Mögötte még három figura pihen a színes napernyők alatt.

A képteret még hat könnyű vonalakkal rajzolt kisebb alak népesíti be. Gyereket víz nyakában egy nagyobb fiú, – barnára sült, – izmos testük dinamikus vonala japán ecsetrajzokra emlékeztet. Hátrébb egy fürdőruhás nő kisgyereket emel a víz fölé. A könnyedén alárajzolt, szürkéskékek ecsetvonásokkal felrajzolt sokfigurás jelenet pillanatkép, amely mozgásban van. A távolban, ahol a fövény véget ér, tengerparti hotel vagy fürdőpavilon áll, előtte napernyők tömege zárja le az öböl vonalát. A kép a viareggioi strandon készült, a genovai öbölben, a húszas-harmincas évek modernizálódó Olaszországának kedvelt üdülőhelyén. Akkoriban lett hirtelen felkapott hely, Thomas Mann is többször megfordult itt, viareggioi nyaralása emlékéit írta meg a *Márió és a varázsló* című novellájában. Az 1930-as évek második felére datálható mű legőzelebbi párhuzamai a *Tengerparti strandernyőkkel* (Haulisch XLII.), *Rapallói strand fürdőházzal* (Haulisch, 187.kép), – a kompozíció egy egyszerűbb változata tűnik fel – egy 1928-as akvarellen (*Rimini strand*, Haulisch XXXV.)

Andorka Júlia

